

จันทศิริ ทิพย์สุนทรานนท์ 2555: ผลกระทบต่อสุขภาพจากกลิ่นของน้ำเสียชุมชนบริเวณคลองทรง
เทวดา แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรัตน์ บัวเลิศ, Ph.D. 99 หน้า

การศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพจากกลิ่นของน้ำเสียชุมชนบริเวณคลองทรงเทวดา แขวงบางขุนศรี
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดขึ้นจากกลิ่นของน้ำ
เสียชุมชนในพื้นที่ดังกล่าว และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดกลิ่นรบกวน พื้นที่ที่ทำการศึกษา คือ
ชุมชนตรอกไผ่-วัดบางเสาธง และชุมชนประชาร่วมใจ ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือและทิศใต้ของคลองทรงเทวดา
ซอยจรูญสุนิทวงศ์ 23 และซอยจรูญสุนิทวงศ์ 25 คลองทรงเทวดาเป็นคลองที่มีปัญหาเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำ
และกลิ่นเหม็นรบกวน การศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพนี้ เน้นศึกษาที่มีติสุขภาพทั้ง 3 มิติ ได้แก่
สุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต และสุขภาพทางสังคม โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งทำการ
สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 278 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบ **Stratified sampling** จากการศึกษา
ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64) มีอายุเฉลี่ย 49 ปี ผู้ที่ได้รับกลิ่นจากน้ำเสียมีจำนวน
115 คน (ร้อยละ 41.4) มีผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพทางกายจากกลิ่นของน้ำเสียชุมชน (ร้อยละ 15.5) ส่วน
ใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 83.7) โดยอาศัยอยู่ในบ้านที่ไม่ได้ติดแนวคลองทรงเทวดา (ร้อยละ 58.1) ช่วงเวลา
ที่ได้รับกลิ่นมากที่สุด คือ ช่วงเช้านี้ (ร้อยละ 14.0) ได้รับกลิ่นเหม็นจากคลองทรงเทวดาทุกวัน (ร้อยละ 46.5)
กลิ่นที่ได้รับสัมผัส มีลักษณะคล้ายกลิ่นไข่เน่า (ร้อยละ 20.9) โดยอาการที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับกลิ่น คือ อาการ
ปวดศีรษะ/เวียนศีรษะ/มึนงง (ร้อยละ 86.0) และมีอาการระคายเคืองระบบหายใจ (ร้อยละ 65.1) และอาการ
แสบจมูก (ร้อยละ 58.1) ผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดขึ้นไม่รุนแรงมาก และไม่ก่อให้เกิดความรำคาญต่อ
ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น (ร้อยละ 48.8 และ 72.1 ตามลำดับ) ส่วนผลกระทบต่อสุขภาพทางจิตและทาง
สังคม พบว่า ประชาชนไม่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางจิตและทางสังคม เนื่องจากมีความพึงพอใจใน
ชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชนอยู่ในระดับมาก ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาน้ำเสียที่ประชาชนส่วนมากพึงพอใจ คือ
การขุดลอกคลองทรงเทวดา และการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
ต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพจากกลิ่นของน้ำเสีย โดยวิธีไคสแควร์ พบว่าปัจจัย
ส่วนบุคคลและปัจจัยทางกายภาพที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพจากกลิ่นของน้ำเสีย คือ
เพศและการได้รับกลิ่นจากคลองทรงเทวดาอย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} < 0.05$)